

Мајк Мален, начелник здружених снага САД, признао је у званичној изјави, коју преноси сајт Б92, како би војни удари против Ирана, који би за циљ имали заустављање иранског нуклеарног програма постигли само ограничене резултате.

“Моје уверење је и даље да су политичка средства најбоље оруђе у постизању регионалне безбедности и да би војна снага имала ограничене резултате.” Мален је у свом извештају додао и следеће: “Ипак, ако председник затражи војну опцију, морамо је имати спремну.”

Да Маленов закључак представља најобичнију празну реторику најбоље потврђује чињеница да се Обама држи потпуно по страни када су у питању сукоби власти и опозиције у Ирану, који су ескалирали након што су објављени резултати избора који су одржани у тој земљи у јуну прошле године. Наиме, западни јастребови критикују председника Обаму зато што није заузео чвршћи став по питању сукоба у Техерану. Последње председничке изборе у Ирану освојио је актуелни председник Махмуд Ахмадинеџад, који је поразио опозиционе лидере Мир Хусеина Мусавија и Мехдија Карубија. Након што је Савет чувара Устава у Ирану резултате избора, упркос бројним приговорима опозиције да су у примећене бројне неправилности, прогласио коначним, опозиција је почела са масовним протестима који су ескалирали у озбиљне сукобе са присталицама актуелног режима и снагама полиције. Сукоби који трају малтене од јуна, ескалирали су крајем прошлог месеца. Још увек нема извештаја који говоре о коначном броју жртава али процене медија говоре да на улицама главног града Ирана има најмање 15 погинулих.

Студенткиња Неда Солтан, која је убијена од стране присталица режима Ахмадинеџада приликом демонстрација, проглашена је мученицом, док је лист “The Times” Неду изабрао за личност 2009. год. Њена жртва постала је симбол борбе младих Иранаца који не желе да прихвате изборну крађу.

Међутим, да ли је све тако једноставно или се ради о значајном уплитању страног фактора, као што је то веома често случај у сличним политичким околностима?

Почнимо пре свега од главног проблема у региону, односно од иранског нуклеарног програма. Веома је тешко замислити да ће се САД умешати у још један сукоб у региону након значајног ангажовања својих снага у Ираку и Авганистану. С друге стране и Израел, упркос томе што поседује веома респектабилну ваздушну силу, у овом тренутку, без макар и вербалне подршке Сједињених Држава, није спреман да се самостално упусти у једну војну авантуру са хипотетички несагледивим последицама по читав регион Блиског и Средњег Истока.

Међутим, упркос томе, могућност да Иран развије нуклеарни потенцијал и даље представља озбиљну претњу по националне интересе САД и Израела. Морамо узети у обзир чињеницу да и Иран располаже са респектабилном противваздушном одбраном, која укључује и руски систем “Тор”, са којим би био у стању да нанесе значајне губитке ваздухопловним снагама Израела или САД. У том светлу, веома је индикативна Маленова изјава у којој наводи да су политичка средства најбоље оруђе у постизању регионалне безбедности.

Сасвим је сигурно шта САД сматрају легитимним политичким средствима у борби против иранског режима. Без сумње је да ће се протести наставити и у новој години и то несмањеном жестином, нарочито од када је иранска Револуционарна гарда издала саопштење у коме је запретила да ће силом угушити све протесте против централне власти у Техерану. Нажалост, можемо очекивати да млади људи, који протестују из племенитих циљева захтевајући већу слободу и демократију, и даље страдају на улицама Техерана. С тим у вези, сукоби присталица опозиције и власти у Техерану све више ће ескалирати, што ће умногоме користити САД.

Америчка стратегија је до сада савршено функционисала. Када америчка армија није у прилици да војним ударима из ваздуха постигне своје циљеве, у исте сврхе врло добро могу послужити политички хаос и немири. Сукоби на улицама Техерана, као и слабљење централне власти и њена даља дестабилизација у Ирану само користе америчким циљевима.

Наравно, централна власт у Техерану без сумње сноси одговорност за крвопролиће, али сукоби су и сувише подесни и настали су у правом моменту када су у питању амерички циљеви и циљеви кључног америчког савезника у региону Израела, да би се искључила и директна умешаност америчке обавештајне агенције. Председник Венецуеле Уго Чавес изјавио је како се немири у Ирану одвијају по тачно предвиђеном обрасцу који је карактеристичан за све оне земље у чију се унутрашњу политику умеша америчка Централна обавештајна агенција.

Међутим, постоји још један битан моменат у целој причи који осликава политичку стварност Америке, а он се тиче улоге и става председника Барака Обаме. На основу свих досадашњих изјава, приметна је потпуно другачија реторика актуелног шефа Беле куће од оне којом се “прославио” његов претходник Буш. Обама се, наиме, макар у својим јавним изјавама, држи по страни када су у питању најновији сукоби у главном граду Ирана. Његова уздржаност је изазвала противљења, ако не и бес поменутих јастребова у америчком естаблишменту, који се константно придржавају максиме по којој Америка своје “интересе” треба да штити оружјем. Изгледа да је Обамина изјава да су немири у Ирану ствар самих Иранаца изазвала највише гнева.

Нил Гардинер директор центра за слободу Маргарет Тачер, у свом “аналитичком” саопштењу, изјавио је како му се наводно чини да Обама нема довољно поверења у величину своје нације и како му делује да Обама не жели да “агресивно конструише пројекат америчке глобалне моћи, као да је то нешто чега би требало да се стиди”, преноси сајт *СрбијаНет*. Међутим, морамо се упитати да ли ствари стоје баш тако.

Очигледно је да је тренутна криза у Ирану и нерегуларност избора представља примену познате америчке стратегије слабљења централне власти политички неподобне земље. Тешко је да можемо да замислимо ситуацију у којој Обама нема потпуни увид у рад америчких обавештајних агенција. Реторика председника Обаме можда делује помирљиво, али сигурно је да се не ради о искреној неутралности америчког председника.

Трагично је то што се и не зна број мртвих у сукобима на улицама главног града Ирана и тешко је замислити да Америчке обавештајне агенције немају у томе баш никаквог удела.

Лидер опозиције Мир Хусеин Мусави изјавио је како је наводно спреман да жртвује живот за виши циљ и како је спреман за мучеништво. Све ово се дешава у светлу најновијих провокација које су се догодиле између патролних бродова Иранске револуционарне гарде и америчких ратних бродова. *Блиц* је пренео изјаву Кондолизе Рајс у којој она упозорава Иран да престане са провокацијама. Поменута провокација умало што није ескалирала у отворени сукоб, јер су по саопштењу агенција амерички морнари били спремни да отворе ватру у самоодбрани.

Поставља се питање каква ће бити даља судбина опозиције јер је несумњиво да резултати протеста нису постигли циљ. Махмуд Ахмадинеџад неће поништити резултате избора то је сасвим сигурно, као што је и сигурно да је дошло до изборних неправилности, али оне нису могле бити толико велике да значајно измене изборне резултате. Другим речима, јасно је да Махмуд Ахмадинеџад, упркос протестима опозиције, ипак има већинску подршку, али је јасно и да ће ЦИА и даље настојати да дестабилише Иран. То подразумева да ће председник Обама наставити са политичким играма на међународној сцени и да ће настојати да гради слику тобожњег миротворца. Па ипак, морамо признати да то много боље ради од свог претходника.

Бивши подсекретар у Стејт департменту, Николас Бернс, изјавио је за *Глас Америке*, оцењујући прилике у Ирану, да су “Влада и Савет чувара у веома тешкој ситуацији. Они наравно желе да очувају политичку стабилност а Влада је већ саопштила да је Ахмадинеџад победио на изборима. Али они делују корак по корак, дан по дан, зато што је снага опозиције огромна”

Наравно, Америка би желела да види јаку опозицију у Ирану и несумњиво је да ће на сваки начин покушати да ојача њене позиције, али тешко да ће она бити у стању да сруши Ахмадинеџада. Сви ти покушаји могу резултирати само новим сукобима који су, упркос речима председника Обаме, Америци и пожељни. Можемо такође очекивати и да се на Западу настави са медијском експлоатацијом патњи невиних и оних који се боре за истинску демократизацију земље, као што је био случај са несрећно настрадалом младом студенткињом Недом Солтан. Амерички медији Неду представљају као жртву Ахмадинеџадовог режима, али Влада те земље је и сама одговорна за њену смрт као и за смрт још многих младих људи који се у Ирану боре за демократију. На Западу се њиховом борбом као и жртвом, безобзирно манипулише и то све ради остварења дугорочног циља, а то је даља дестабилизација Ирана.

Медији такође извештавају о наводном сукобу унутар америчког естаблишмента између благе струје, коју предводи председник Обама, и струје која се залаже за далеко агресивнији приступ иранском питању. Суштина је, ипак, у томе да су сукоби унутар америчког естаблишмента само привидни и да Американци врло добро знају да играју игру доброг и лошег полицајца, при чему актуелни амерички председник све више игра улогу доброг полицајца који својом помирљивом реториком умирује страсти, док Америка и даље наставља са својом политиком примене “дозвољених” и добро опробаних политичких средстава када је у питању дестабилизација оних држава које своје место не могу наћи у једном новом светском поретку који је настао падом Берлинског Зид.

Шта више, и сами аналитичари ЦИА признају да је наводно демократски супарник садашњег председника Ирана Ахмадинежада, Мир Хусеин Мусави, заправо током осамдесетих година подржавао либанску милитантну групу Хезболах. Из овога се јасно види да Американцима не само да није стало до демократије у Ирану већ да ће и наставити да свесно подржавају опозиционог лидера са таквим политичким “досијеом”.

Бивши аналитичар ЦИА Брус Ридел (Bruce Riedel) у својој изјави коју је пренео сајт агенције *Ројтерс*, изјавио је следеће: “Ми не знамо да ли је то тај исти Мусави. Да ли је он још увек такав Иранац или се променио? Али уколико морамо да бирамо, много је боље да имамо промену него још четири године Ахмадинежадове владавине.”

Бивши пакистански генерал Мирза Аслам Беиг, у својој изјави коју је пренео сајт *ПАКАЛ ЕРТ*,

оптужио је америчку обавештајну агенцију да је директно финансирала опозиционе протесте у Ирану. “Документи доказују да је ЦИА потрошила 400 милиона долара како би финансирала лажну револуцију која би уследила након избора.”

Сигурно је да Америци тренутна изборна криза у Ирану апсолутно одговара и да Иран као политички стабилна земља представља озбиљну претњу америчким као и израелским интересима у региону. У том погледу, агентуре различитих обавештајних служби, укључујући ЦИА и МОСАД, наставиће са својом праксом подривања политичких система у неподобним земљама, без обзира на цену када су у питању људске жртве.

Извори:

<http://www.blic.rs/Vesti/Svet/25927/Rajs-Iran-da-prestane-sa-provokacijama>

<http://www.e-novine.com/mobile/svet/svet-licnosti/33592-Iranska-muenica-koja-zasenila-svet.html>

<http://www.dw-world.de/dw/article/0,,5064441,00.html>

<http://www.voanews.com/Serbian/archive/2009-06/2009-06-20-voa4.cfm?moddate=2009-06-20>

<http://www.genspot.com/video-192489/nemiri-v-iranu-tehran.aspx>

<http://pakalert.wordpress.com/2009/06/18/cia-has-distributed-400-million-dollars-inside-iran-to-evoke-a-revolution/>

<http://www.reuters.com/article/idUSTRE55B67120090612>